

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quâ tractatur de Augustissimo Eucharistiæ Sacramento, ac Sacrificio
Missæ, ...

Bosco, Jean a

Lovanii, 1667

Concl. XXIV. Calix & patena amittunt suam consecrationem, quando adeò
immutantur, sive per Fractionem, sive diminutionem, aut alio quocumque
modo, ut jam inepta sint ad usum Sacrificii absque novo ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73377)

Nam grati ibidem dicit Vasquez, sicut quamdiu celebratio Missæ durat, Corpus Christi semper esse debet supra pallas corporalem benedictam, quæ syndonem representat, quæ Corpus Christi mortuum in sepulchro involutum fuit; ita etiam finita Missa, quamdiu Corpus Christi servatur. Et verò vidisti aliquando Corpus Christi in Remonstrantia immediatè supra pallas corporalem benedictam? Non puto.

471.
An pixis
debeat ser-
vari super
lapidem
consecra-
tum?

Similiter sine fundamento asseritur obligatio collocandi & servandi pixidem illam super lapidem consecratum; quia id nullo jure præscribitur, & si Vasquez sic viderit servari ab omnibus, ut supra ait, nos videmus contrarium servari, scilicet reponi Ciborium cum Eucharistia in Tabernaculo supra Corporale impositum communi lapidi, vel ligno; quia nimirum in pixide tunc non fit consecratio, sed quod consecratum est, custoditur.

Romæ (inquit Lugo supra) toto anno sine ejusmodi lapide supposito conservatur, & quidem cum passim exponi soleat Sacramentum hoc per duos vel tres dies absque tali ara supposita, non apparet unde major obligatio esset subjiciendi eam intrâ, quam extrâ custodiam ligneam. Hæcille.

Unde in jure cap. *Sane* 12. de Celeb. Miss. nihil aliud requiritur, quam ut Eucharistia in loco singulari mundo & signato semper honorificè collocata devotè ac fideliter conservetur.

Innoc. III.

Nec aliud præcipit Innocentius III. cap. 7. de Cust. Eucharistia, ubi sic ait: *Statuimus ut in cunctis Ecclesiis Chrysmata & Eucharistia sub fidelibus custodia clavibus adhibitis conserventur, ne possit ad illa temeraria manus extendi, ad aliqua horribilia vel nefaria exercenda.*

472.

Tabernaculum, ampullæ &c. non indigent speciali benedictione.

Porro ipsam Tabernaculum intrâ quod offeratur, pixis custoditur; consimiliter ampullæ aquæ & vini cum pelvicula, & manutergio, & similia, utpote aliquantò remotiora à sacro ministerio, certum est apud omnes nullâ benedictione egere; munda tamen sint, quantum fieri potest; quia sic convenit ob reverentiam Sacramento debitam.

Cæterum uti Ecclesia & altare, semel legitime consecrata, certis quibusdam actibus amittunt suam consecrationem, & indigent reconciliatione, ut imposterum ritè in ipsis queat celebrari; ita quoque calix, & patena. Et si à me queritur, quando hæc amittant suam consecrationem? Respondeo:

CONCLUSIO XXIV.

Calix & patena amittunt suam consecrationem, quando adeo immutantur, sive per fractionem, sive diminutionem, aut alio quocumque modo, ut jam inepta sint ad usum Sacrificii absque novo artificio. Non ergo quando de novo inaurantur, minus quando perdunt per longum usum inaurationem, quæ erat tempore consecrationis.

Prænotandum, non tantum cupam calicis, aut interiorem superficiem cuppe, quæ immediatè contingit Sanguinem, sed interregnum calicem quantum quantum est secundum omnes suas superficies consecrari: verba siquidem consecrationis æqualiter efficiunt omnes partes calicis, similiter & patenæ, omnesque superficies, estò sola superficies interior chrysmate perungatur. Sicuti sola cornua ara chrysmate inunguntur in superficie superiori; quis tamen propter ea rectè neget, totum altare quoad omnes suas partes, & superficies esse consecratum?

Hæc ergo prænotato: ratio prioris partis Conclusionis est; quia tunc moraliter destruitur illud, quod fuerat prius benedictum; usus enim est qui solus spectatur in calice & patena; dum ab Episcopo benedicuntur. Quod ostendo ex verbis, quibus utitur Ecclesia in eorum consecrationibus, videlicet: *Oremus Fratres Charissimi ut Divina gratia benedictio consecret & sanctificet hanc patenam ad consumendum in ea Corpus Domini nostri Iesu Christi.* Item: *Omnipotens sempiternus Deus &c. benedicere, sanctificare & consecrare dignetur hanc patenam in administrationem Eucharistia Iesu Christi Filij tui.*

Procedens autem ad consecrationem calicis, sic inquit Pontifex: *Oremus Fratres Charissimi ut Deus & Dominus noster calicem istum in usum ministerij sui consecrandum celestis gratia inspiratione sanctificet.* Et rursum in Oratione: *Dignare Domine Deus noster calicem hunc benedicere in usum ministerij tui piâ famulariis devotione formatum &c.* Sicuti ergo invalida esset consecratio patenæ vel calicis inepti ad usum Sacrificii; ita nemo mirari debet, quod per ineptitudinem supervenientem, consecrationem suam amittat.

Ex quo

474. Ex quo patet quid sentiendum sit de calice qui habet modicissimum foramen in fundo cuppæ, quod tamen promittit aurifex ita artificiosè concinnare, ut vix præteritus defectus apparere possit, idque sine ulla calicis immutatione; patet, inquam, consecrationem amisisse, quia propter illud foramen, unde sanctissimæ species exundarent, remanet planè ineptus ad Sacrificium, nec aptus reddi potest absque novo artificio.

Eadem est sententia calicis non tornatilis, si per fractionem cuppa separatur à pede, cum sic fiat ineptus ad Sacrificium, nec aptus fieri possit sine novo artificio.

475. Aliud sentiendum arbitror de calice tornatili, non quòd sola cuppa in ipso consecratur, ut aliqui sine fundamento asserunt; sed quia per illam artificiosam separationem cuppæ à pede non censetur prior forma calicis ita perire, ut dum iterum illæ partes junguntur, habeat novam formam, ratione cujus dici possit, aut debeat calix moraliter diversus.

Nonne horologium, & similia artefacta, si partes eorum dissolvantur, & iterum conjungantur, eadem ab omnibus existimantur ac erant antea? Prorsus ita est; secus tamen si frangantur, & iterum artificis ministerio compingentur.

Cùm ergo sit moraliter idem calix, qui erat priùs, quare non erit sicuti priùs consecratus? Respondes; quia per separationem amisit consecrationem, utpote factus ineptus ad Sacrificium.

Sed contra: licet quamdiu manent partes separatæ, non sit proximè aptus ad Sacrificium; nihilominus dum rursus partes conjunguntur, quod fieri potest sine novo artificio, est aptus.

Atque hæc sententia hodie in scholis ubique recipitur (quidquid aliqui pauci antiquitùs contradixerint) & confirmatur ex praxi, scientibus & non contradicentibus Prælati Ecclesiæ.

476. Dices: ergo si loco hujus pedis substitueretur alius pes, adhuc calix esset consecratus; quia aptus ad Sacrificium, & moraliter idem.

Respondes Negando Consequentiam, & secundam partem probationis; quippe aliqua pars necessaria ad substantiam calicis usualis variata est, quod non contingit, quando eadem partes connectuntur.

Præsertim cùm, ut antea diximus, consecratio non cadat in solam cuppam, utpote ineptam ad usum Sacrificii; adeòque in illa sola conservari non possit.

477. Quidni, inquis, possit cadere in solam cuppam, sicut consecratio altaris portatilis, ligno inclusi, cadit super solum lapidem, ita ut solutus à ligno, adhuc maneat consecratus?

Respondes, sic potuisse fieri, verùm sic

ab Ecclesia constitutum esse, unde constat? Numquid aliquando visum vel auditum fuit Episcopum consecrassè cuppam calicis tornatilis à pede separatam? Numquam; & tamen passim consecrantur a.æ nulli ligno inclusa.

Ratio autem disparitatis est; quia lapis sine ligno proximè aptus est ad usum Sacrificii; secus cuppa sine pede, & ideo nulla est ratio, quare consecratio potius caderet super cuppam, quàm supra pedem, aut è converso.

Immo replicas, ratio reddi potest; quia sola cuppa est per se necessaria, ut recipiat Sanguinem Christi, & sola à Sanguine Christi attingitur; pes verò solum requiritur ad cuppam sustentandam, quod possit facere etiam si non esset consecratus.

478. Respondeo, quantum ad potentiam, ut illi- cò dixi, non video quare non possit sic fieri: verumtamen ex quo probatur sic factum? Sanè consecratur calix non tantùm ad recipiendum Sanguinem, sed simpliciter in usum ministerii, ut patet ex verbis Pontificalis superiùs relatis; usus autem non est sola receptio, sed etiam sustentatio, ad quam per se necessarius est pes calicis.

Sed urget aliquis; saltem pes est pars minùs principalis: ergo sicut manet idem Corporale, licet aliqua partes minùs principales variantur; ita etiam manebit idem calix, etò varietur ejus pes.

479. Respondes: pes quidem est pars minùs principalis; sed reverà talis, ut sine illa reliqua pars sit inutilis ad Sacrificium; & si ejusmodi pars in Corporali, vel alio vestimento sacro varietur (vocetur minùs principalis vel magis principalis) dico amitti per illam variationem benedictionem totius. Secus si variatio contingat in aliqua parte, sine qua adhuc remanet totum aptum ad usum ministerii.

480. Ex quo deducitur reliqua pars Conclusio- nis: nam inauratio, quæ deperditur per longum usum, est talis pars calicis, sine qua calix sufficit ad usum ministerii, & ideo semper remanet idem: sicuti si esset ex puro auro, vel argento, & per continuum usum prima superficies esset deperdita, nemo propterea diceret talem calicem amisisse suam consecrationem; quia, ut dixi in prænotabili, non una tantùm superficies consecratur, sed totus calix, quantus quantus est secundùm omnes superficies per se sufficientes ad ministerium.

481. Petes; quid si ergo esset calix ex ære inaurato, aurumque totum, vel ex majori parte, foret abrasum, adhuc liceret in tali calice consecrare? Siquidem idem calix perseverat, & consequenter per nos perseverat consecratio.

Respondes nihilominus non licere; haud equidem defectu consecrationis, sed debitæ

Bbbb ; matc-

Diserimen inter lapidem & calicem.

478. Replica

Solutio

479. Alia replica

Responsio

480. Calix, cuius inauratio est deperdita, retinet suam consecrationem.

An possit consecrari in tali calice si fuisset ex ære inaurato?

474. Quid sentiendum de calice qui habet foramen in fundo cuppæ?

475. Quid de calice non tornatili, quando cuppa separatur à pede calicis.

476. Quid si esset tornatilis.

Solutio quædam objecto.

476. Quid si loco pedis alius substitueretur?

477. Objecto

Responsio

materia; sicuti si nunc aliquis haberet calicem ligneum, validè & licitè, quando erat in usu, consecratum (neque enim verba consecrationis, aut aliæ ceremoniæ certam requirunt materiam) illicitè illo uteretur, non defectu consecrationis, ut patet; sed quia pro nunc talis usus est prohibitus propter materiam minùs Sacrificio convenientem.

481.

An per novam inaurationem deperdat prior consecratio?

Argumenta affirmativa

Sed numquid per novam inaurationem patenæ aut calicis amittitur præcedens consecratio? Negat Conclusio cum multis Doctoribus, quamvis etiam plurimi sint, qui contrarium censeant; tum, quia hæc consecratio præcipuè fit propter contactum Corporis & Sanguinis Christi; sed id in quo proximè fit contactus, non est consecratum: ergo consecrandum est; tum etiam, quia, licèt sensus non discernat aurum ab argento, tamen reverà per illam deaurationem fit veluti quoddam vasculum aureum subtilissimum intrà aliud argenteum, in quo proximè effunditur Sanguis Domini. Et idem est probabiliter in patenæ: ergo oportet ut consecrentur. Ita Suarez disp. 81. sect. 7. §. *Alia autem forma.*

482.

& argumenta in oppositum refutata à Suarior.

Neque dixeris: ergo quando deauratio amittitur, per hoc solum amittitur consecratio; quia (inquit ille Auctor) totus calix deauratus per modum unius consecratur, & ideo quamvis aurum amittatur, argenteus calix consecratus manet; quando verò postea nova deauratio superadditur, id quod additur, nullo modo consecratum erat.

Sed nec dici potest, illam novam superficiem esse accessoriam & minùs principalem, atque aded debere sequi partem principalem, utique totum calicem, qui supponitur consecratus: sicuti dicitur de minima parte adjecta Ecclesiæ consecratæ, v. g. novà dealbatione, propter quam non est Ecclesia de novo iterum consecranda, quia consecratum quando principalis est, trahit ad se non consecratum: hoc, inquam, argumentum non valet; nam licèt in dicto casu pars argentea videatur principalior quoad magnitudinem materiæ, tamen quoad usum, id, quod per deaurationem additur, principalis est, non solum quia est nobilior materia; sed maxime quia in ea fit contactus Corporis & Sanguinis Domini, & quia est veluti forma respectu alterius. Ita Suarez supra pro sua sententia, quæ est magis communis.

483.

Sententia negativæ adhibet Auctor cum multis aliis. Diana, Layman, Coninck, Lugo, Dicastillo.

Nihilominus persisto in Conclusione, quam probabilem putat Diana parte 2. tract. 15. resol. 3. cum Layman Theol. moral. lib. 5. tract. 5. cap. 6. nu. 7. Et Coninck de Sacramentis q. 83. art. 3. dub. 3. n. 246. quos sequitur Cardinalis Lugo disp. 20. nu. 95. & Dicastillo disp. 4. n. 180. & alii multi hodie sic sentiunt. Ratio patet ex dictis circa casum præcedentem; quia videlicet post inaurationem est idem moraliter calix, qui erat priùs,

& aptus ad Sacrificium, sicuti priùs: ergo erit, sicuti priùs, consecratus.

Ad primam rationem Suarii, Respondeo: etiam pixides immediatè contingunt Corpus Christi, & tamen valde probabiliter non requirunt consecrationem: ergo consecratio patenæ aut calicis non fit præcipuè propter contactum Corporis & Sanguinis Domini, sed magis propter usum Sacrificii, ad quem parùm facit inauratio. Sicuti in Ecclesia principaliter spectatur inhabitatio vel inexistentiæ, ad quam minimùm confert dealbatio, & ideo propter novam dealbationem non est iterum consecranda.

Dico ergo inaurationem esse partem minùs principalem, non tantùm quoad parvitatem materiæ, quod clarum est; sed etiam quoad usum. Neque magis aurum, quod additur per illam, est forma respectu argenti, quod inauratur, quàm albedo, quæ per dealbationem additur parieti, est veluti forma parietis. Quis autem dixerit albedinem esse partem principalem parietis?

Præterea quando pars modica Corporalis reficitur, etiam illa pars esset, supra quam reponitur immediatè Corpus Christi, non erit nisi pars minùs principalis & accessoria, ut proinde tale Corporale sic refectum non indiget novà consecratione, uti nec Corporale lotum, & iterum amydo dealbatum, tamen ipsa hostia amydom immediatè contingeret. Ergo similiter illud aurum, quod additur per inaurationem, erit pars tantùm minùs principalis, estò immediatè Sanguinem contineat, adeoque calix sic inauratus non indiget novà consecratione.

Ad secundam rationem Suarii, nego quòd illa superficies auri, quæ additur per inaurationem, se habeat instar alicujus cuppe subtilissima auri, quæ poneretur intrà cuppam talis calicis; quia tunc illud vasculum subtilis non est pars alterius, nec facit quid unum cum illo, sed semper manent duo vasa distincta; in nostro autem casu liquet quòd non sit nisi unum vas.

Illud mihi verissimum videtur (inquit Dicastillo supra num. 187.) prædictum calicem consecratum, & postea deauratum, non tam amittere consecrationem, quàm habere illam impeditam, etiam si concedamus esse de novo consecrandum. Nam idem ipse calix, qui illò tenuissimo auro tegebatur, si postea radatur, ita ut denudè appareat argentum, non video cur indigeat consecratione. Nam calix ipse argenteus consecratus erat, & superveniente deauratione solum indigebat consecratione propter illud aurum superinductum, ne scilicet aurum non consecratum species tangeret. Ergo si denudè aurum tollatur, & appareat vas argenteum, quod antea erat, idem erit calix, qui antea; ac proinde impedita consecratio non

non erit, nec materia consecrata à suo munere immediatè per se præstando, erit excludenda. Hæc ille.

486. Cujus ratio refellitur. Sed contrà; quando ejusmodi calix de novo consecratur, vel solum aurum consecratur, vel totum quod ibi est per modum unius calicis: non primum, cum sit eadem forma consecrationis istius calicis, atque cujuscumque alterius, qui numquam antè fuit consecratus; sed quando primò consecratur calix inauratus, consecratur totum, quod ibi est per modum unius calicis: ergo etiam in nostro casu; at qui hoc dici nequit, supposito quòd per inaurationem non amiserit priorem consecrationem, sed solum habeat illam impeditam: ergo &c. Probo subsumptum; quia Ecclesia non solet eandem rem de novo consecrare, dum prima consecratio tantummodò est impedita. Quid ergo? Aufert impedimentum.

Suspensus ab Ordine non reordinatur, Patet in illo, qui est suspensus ab executione Ordinum, qui ideo non reordinatur, sed tollitur suspensio, & redit jus executionis, quod antè per suspensionem erat impeditum. Confimiliter, & magis ad propositum, consecratio Ecclesie impeditur per interdictum locale, nùm ideo reconsecratur Ecclesia? Nequaquam; sed sublato interdicto, redit jus celebrandi in tali Ecclesia, quod antè erat per interdictum impeditum.

487. Ergo pari modo si per illam inaurationem solummodò impeditur consecratio calicis, non debet calix de novo consecrari, sed aurum tollatur & cessabit impedimentum. Adeoque si concedamus esse de novo consecrandum, consequenter concedere debemus per illam inaurationem non solum impeditam fuisse priorem consecrationem, sed reverà totaliter amissam.

Probatur ab alio simili. Sicuti si latera calicis ita comprimerentur, ut non amplius calix posset deservire sumptioni Sanguinis Christi, jam hoc ipso amitteretur, & non tantùm impeditur prior consecratio, estò aurifex rursus posset instrumento suo latera diducere, ut prius erant apta ad Sacrificium. Ergo confimiliter si calix argenteus per inaurationem fieret ineptus ad Sacrificium absque nova consecratione, jam hoc ipso amitteret primam consecrationem, estò aurifex rursus posset aurum illud ita tollere, ut appareret idem vas argenteum, quod antè erat.

488. Scio hæc similia multùm claudicare, & ideo dico, per inaurationem neque amitti priorem consecrationem, neque impedi: & si concederem de novo talem calicem esse consecrandum, consequenter concederem consecrationem priorem amissam, & non tantùm impeditam fuisse.

Et verò absolutè amitti consecrationem per inaurationem, probant aliqui hoc argumento; Ad novam ejusmodi inaurationem

igne opus est, atque adeò calix videtur mutari, & non remanere idem.

Respondeo; certum est, si calix aliquo tandem modo efficeretur alius, vel frangeretur, nos non esse in calu proposito; at si ut aurum superinducatur, calix solum excanduerit, non erit mutatus, ac propterea, cum diminutionem passus non fuerit, nequaquam alius effectus est. Neque enim si ferrum v. g. igne ad fornacem excandescat, diversum fit ab eo, quod prius erat.

489. Instas; dum est ita ignitus calix, fit ineptus ad Sacrificium: ergo jam amittit consecrationem.

Respondeo; etiam quando calix immunus smigmate seu sapone, ut abstergatur, obvolvitur, est ineptus ad Sacrificium; & tamen non amittit consecrationem. Neganda est igitur Consequentia; quia non fit ineptus quoad substantiam, sed solum quoad circumstantiam accidentalem, quæ faciliè sine novo artificio aut vasis mutatione tollitur.

Unde perperam ab aliquibus universaliter affirmatur, per ictum mallei calicem, vel patenam amittere consecrationem. Sanè si per ictum frangatur, vel ineptus quoad substantiam pro Sacrificio fiat, amittere consecrationem non est dubium; at si ineptus non fiat, cur dici possit amittere? Nonne amitteret si in terram super lapidem calix sine ulla prorsus mutatione concideret? Nemo id hæcenus dixit. Immo licet aliquantulum tunc contorqueretur, ita ut mallei vi cum dexteritate concinnari posset, nequaquam amitteret; quoniam semper remanet idem consecratus calix.

Cæterùm solet hic à Theologis disputari, de cultu debito sacris his vasis, & primò circa contactum eorum, communiter docent illum esse illicitum laicis. Erit ergo

CONCLUSIO XXV.

Prohibetur laicis, quin & Clericis, Diacono inferioribus, tangere sacra vasa, quando actu continent sacram Eucharistiam. Quando autem nec continent, nec aliquando continuerunt, immo tametsi aliquando continuissent, nullum est peccatum nudâ manu tangere ciboria, pixides, sphas, vel lunulas, estò sint benedicta; neque peccatum mortale citra contemptum tangere calicem,